

ASMENINĖ PAGALBA ŽMONĖMS SU NEGALIA

Asmeninė pagalba – asmeninio asistento individualiai teikiama pagalba asmeniui su negalia atlikti darbus ir vykdyti veiklas, kurių dėl negalios jis negali atlikti savarankiškai ir kurie būtini siekiant gyventi savarankiškai ir veikti visose gyvenimo srityse.

Kas gali gauti? Asmenys su negalia (toliau – asmuo), kurių funkcijos, veikla, dalyvumas dėl negalios yra apriboti (negali savarankiškai orientuotis, nuvykti iš taško A į tašką B ir (ar) tvarkyti asmeninio ir (ar) socialinio gyvenimo) ir kuriems reikalinga kitų asmenų pagalba.

Pirmumo teisę gauti asmeninę pagalbą turi asmenys, kurie:

1. yra vyresni nei 14 metų ir kurie mokosi pagal formaliojo švietimo programas;
2. dirba arba ieško darbo, naudodamiesi Užimtumo tarnybos prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos teikiamomis pagalbomis įsidarbinant paslaugomis;
3. gyvena vieni.

Kam asmeninė pagalba neteikiama? Asmeninės pagalbos poreikis nevertinamas ir asmeninė pagalba neteikiama asmenims, kurie gauna slaugos ar paliatyviosios pagalbos paslaugas gydymo įstaigoje, arba socialines paslaugas stacionarioje socialinių paslaugų įstaigoje.

Kokią pagalbą teikia asmeninis asistentas? Atsižvelgdamas į konkretaus asmens poreikius ir asmens galimybes:

- teikia asmeniui pagalbą atliekant darbus ir vykdant veiklas (darbai ir vykdomos veiklos atliekamos kartu, bet ne už asmenį), kurių dėl negalios jis negali atlikti savarankiškai ir kurie būtini siekiant gyventi savarankiškai ir veikti visose gyvenimo srityse;
- teikia asmeniui individualią diskretišką pagalbą, susijusią su asmens higiena (padeda apsirengti, nusiprausti, nusimaudyti, pasinaudoti tualetu ir kt.);
- lydi asmenį į sveikatos priežiūros ir (ar) kitas valstybės ir (ar) savivaldybės institucijas, įstaigas, organizacijas, užimtumo įstaigas, darbovietę, laisvalaikio praleidimo vietą ir kt., teikia pagalbą judant įvairiais paviršiais ir kt.;
- teikia pagalbą asmeniui maitinimosi procese (paruošia stalo įrankius, padeda juos pakelti ir palaikyti valgymo metu, padeda planuoti mitybą ir kt.);
- teikia asmeniui individualią pagalbą, padedančią adekvačiai reaguoti į jį supančią aplinką, užmegzti ir palaikyti su ja socialinius santykius (bendrauti, kalbėti, orientuotis laike ir aplinkoje, laikytis dienos režimo, ugdytis savivoką, gebėjimą disponuoti finansiniais ištekliais, būti socialiai aktyviam, organizuoti poilsį, laisvalaikį ir kt.).

Kokios pagalbos neteikia asmeninis asistentas? Asmeninis asistentas neteikia pagalbos, susijusios su mokymo, darbo funkcijų, sveikatos priežiūros ar nepilnamečio asmens priežiūros dėl jo amžiaus procesu (pavyzdžiui, neatlieka už asmenį buities ir namų ruošos darbų, nevykdo slaugytojo ar slaugytojo padėjėjo, mokytojo ar mokinio padėjėjo, studijų padėjėjo, darbo asistento funkcijų, neteikia pagalbos priimant kasdienes sprendimus, nelydi vaiko iki 8 metų į ugdymo įstaigas ir iš jų, neatstovauja vaikui iki 18 metų, nedalyvauja kartu su asmeniu medicininės reabilitacijos veiklose, asmens ugdymo ar užimtumo veiklose, kurios vykdomos socialines ir ugdymo paslaugas teikiančiose įstaigose, nepadedą teisėtiems asmenims atstovams užtikrinti jo priežiūros, kurią turi užtikrinti patys teisėti asmens atstovai, ir kt.).

Ar asmeninė pagalba yra mokama? Asmens mokėjimo už asmeninę pagalbą dydis negali viršyti 20 procentų asmeninės pagalbos teikimo išlaidų dydžio, **t. y. 1,85 Eur/val.**

- Asmeniui, kurio pajamos yra mažesnės negu 2 valstybės remiamų pajamų (toliau – VRP) dydžiai (t. y. 352 Eur), asmeninė pagalba teikiama nemokamai.

- Mokėjimo už asmeninę pagalbą, **jei asmeniui paskirta ir mokama individualios pagalbos teikimo išlaidų kompensacija** pagal Lietuvos Respublikos tikslinių kompensacijų įstatymą, dydis neturi viršyti asmeniui mokamos individualios pagalbos teikimo išlaidų kompensacijos dydžio.

- **Jeigu asmeniui nepaskirta ir nemokama individualios pagalbos teikimo išlaidų kompensacija**, mokėjimo už asmeninę pagalbą dydis negali viršyti 20 procentų asmeninės pagalbos teikimo išlaidų dydžio ir 20 procentų asmens pajamų. Mokėjimo už asmeninę pagalbą, kai asmeniui neskirta ir nemokama individualios pagalbos teikimo išlaidų kompensacija, dydį savivaldybės administracija apskaičiuoja vertindama asmens, kuriam numatoma teikti asmeninę pagalbą, pajamas, vadovaudamasi šiomis nuostatomis:

1. asmens, kurio pajamos yra 2 VRP dydžiai arba didesnės už 2 VRP dydžius (t. y. 352 Eur), bet mažesnės už 3 VRP dydžius (t. y. 528 Eur), mokėjimo už asmeninę pagalbą dydis neturi viršyti 5 procentų asmens pajamų;

2. asmens, kurio pajamos yra 3 VRP dydžiai arba didesnės už 3 VRP dydžius (t. y. 528 Eur), bet mažesnės už 4 VRP dydžius (t. y. 704 Eur), mokėjimo už asmeninę pagalbą dydis neturi viršyti 10 procentų asmens pajamų;

3. asmens, kurio pajamos yra 4 VRP dydžiai arba didesnės už 4 VRP dydžius (t. y. 704 Eur), bet mažesnės už 5 VRP dydžius (t. y. 880 Eur), mokėjimo už asmeninę pagalbą dydis neturi viršyti 15 procentų asmens pajamų;

4. asmens, kurio pajamos yra 5 VRP dydžiai arba didesnės už 5 VRP dydžius (t. y. 880 Eur), mokėjimo už asmeninę pagalbą dydis neturi viršyti 20 procentų asmens pajamų.

Kas atleidžiami nuo mokėjimo? Nuo mokėjimo už asmeninę pagalbą 6 mėnesius gali būti atleidžiami asmenys, pateikę raštišką laisvos formos prašymą atleisti asmenį nuo mokėjimo už asmeninę pagalbą ir nurodytus faktus patvirtinančias pažymas ar kitus dokumentus, patvirtinančius papildomas išlaidas, patirtus nuostolius ar aplinkybes (draudimo bendrovės nuostolių ar žalos aktas, patvirtinantis, kad įvykis nėra draudžiamasis, priešgaisrinės gelbėjimo tarnybos pažyma apie gaisrą ar kitos pažymos apie ištikusias nelaimes, pažyma iš policijos apie vagystės atvejį ar kiti dokumentai, patvirtinantys papildomas išlaidas ar patirtus nuostolius), dėl:

- asmens turto praradimo dėl stichinės nelaimės, gaisro ar vagystės;
- asmens šeimos nario mirties.

Kaip gauti? Kreiptis į Visagino socialinių paslaugų centrą, Vilties g. 1 (tel. pasiteirauti 8 612 63 358). Asmuo, pageidaujantis gauti asmeninę pagalbą, ar jo atstovas užpildo prašymą-paraišką dėl asmeninės pagalbos, socialinis darbuotojas įvertina asmeninės pagalbos poreikį. Visagino savivaldybės administracijos direktorius ar jo įgaliotas asmuo priima sprendimą dėl asmeninės pagalbos skyrimo tikslingumo / netikslingumo. **Asmeninė pagalba teikiama tik įvertinus, ar einamaisiais metais skirtų Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto lėšų asmeninei pagalbai teikti pakanka.** Asmeninės pagalbos teikėjas – Visagino socialinių paslaugų centras.